

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-08-21

HSN 1405-0710

Handläggare:
Nikolaos Dimitriadis

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2014-10-16, p 11

Yttrande över motion 2013:24 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att starta en rullande röntgen

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso-och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2013:24 av Håkan Jörnehed m.fl. (V). I motionen föreslås att Stockholms läns landsting inför en mobil röntgenenhet, i samarbete med en eller fler kommuner, för undersökning av patienter på kommunala äldreboenden, i syfte att undvika krävande sjukhusbesök som inte är medicinskt motiverade.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-08-21
Motion 2013:24 av Håkan Jörnehed m.fl. (V)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för akutsjukvård

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Håkan Jörnehed m.fl. (V) föreslår i sin motion att Stockholms läns landsting inför mobil röntgen för äldreboenden i samarbete med en eller flera kommuner. Som stöd anges en verksamhet där Skånes universitetssjukhus i Lund erbjuder patienter i särskilda boenden mobil röntgen.

Enligt uppgift från den ansvarige för den mobila röntgen, verksamhetschefen vid röntgenkliniken i Lund, omfattar den mobila verksamheten skelett-, lung-och bukröntgen. Det gäller huvudsakligen vid

misstanke om fraktur men även till exempel oklar feber och hjärtsvikt. Kontroll av positionen av näringssonder ingår numera också i uppdraget. Kliniskt tydliga frakturer skickas direkt till akuten och ingår inte i målgruppen. Omkring 90 procent av patienterna som undersöks på sjukhemmen behöver inte uppsöka sjukhusvård. Verksamheten har vuxit och omfattar idag tio kommuner med totalt 700-800 undersökningar per år. Planer finns att etablera en motsvarande enhet i Malmö.

Förvaltningen ser fördelar för de enskilda patienterna och anhöriga med denna verksamhet då sjukhusbesök för dessa patienter ofta är onödiga och krävande. För kommunerna innebär det fördelar då personal inte behöver medfölja patienten till sjukhuset. Den mobila undersökningen görs snabbt och enkelt på sjukhemmet och röntgenläkaren kan i många fall bedöma bilderna direkt via trådlös överföring till sjukhuset.

Att införa mobil röntgen inom Stockholms läns landsting för äldre och svårt sjuka är i linje med såväl lägsta effektiva omhändertagandenivå, LEON, som riktlinjerna i framtidens hälso-och sjukvård. Mobil röntgen bör kunna avlasta akutsjukhusen genom att medicinskt icke motiverade besök minskar, framförallt på akutmottagningen, där dessa patienter idag ofta blir liggande länge i väntan på vård.

Förvaltningen föreslås mot denna bakgrund ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för införande av en motsvarande mobil röntgen i Stockholm.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef

Stockholms läns landsting
22 oktober 2013

Ankom
Stockholms läns landsting
2013-10-22
Dr. LS 1310-1342

2013:24
Protel II

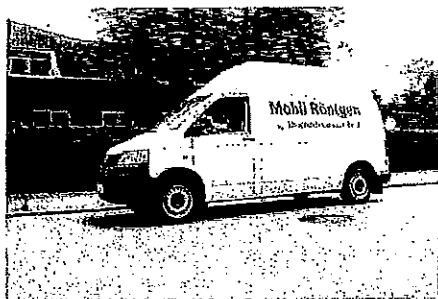
Motion av Håkan Jörnehed (V) m.fl. om att starta en rullande röntgen

Äldre som ramlat på ett äldreboende måste idag åka in till akuten för röntgen. I en ofta pressad personalsituation på äldreomsorgsboendena skickas dessutom ibland den äldre till akuten utan medföljande personal, trots att det inte alltid heller finns någon anhörig med.

På akuten riskerar den äldre att nedprioriteras till förmån för andra inkommande mer akuta fall. Ibland blir den äldre kvar på akuten ensam i många timmar. Äldre som bor på äldreomsorgsboenden är en redan utsatt grupp. Många timmar ensam på en akutmottagning innebär ofta stora fysiska påfrestningar med risk för uttorkning, blodsockerfall och trycksår.

På Skånes universitetssjukhus i Lund finns sedan 2008 ett pågående mycket lyckat projekt med rullande röntgen. Där har man kunnat se tydliga vinster på framförallt tre områden. Ökad trygghet för de äldre, inga onödiga transporter och en resursbesparing i form av personal som inte behövde följa med till sjukhuset.

En röntgenundersökning kan göras redan på boendet för att ta reda på om en operation av till exempel en höftfraktur är nödvändig. Det kan även handla om misstanke om hjärtsvikt eller lunginflammation, där den äldre måste behöva lungröntgas. Redan under det första året visade det sig att av de 154 patienter som den mobila enheten besökte, var det bara tolv som behövde någon form av sjukhusvård. Det betyder att 142 personer aldrig behövde åka in till sjukhuset. De kunde behandlas på äldreboendet eller av sin vårdcentral. Av de tolv som behövde få sjukhusvård åkte tio in direkt, två fick en tid hos ortoped. I början var endast Lunds kommun med i projektet, nu är tio kommuner anslutna.

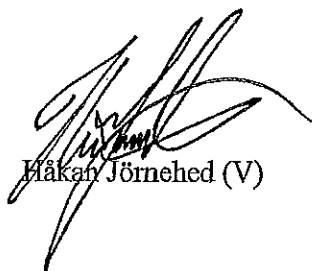

Själva röntgenapparaturen är från början framtagen för militärt bruk och väger 90 kilo, att jämföra med sjukhusens egna mobila apparater som väger uppemot 400 kilo. På äldreomsorgsboendena krävs att det är tillgänglighetsanpassat för rullstol och att det finns vägguttag för 16 A. Det optimala är att kunna köra in apparaten till patienten, näst bäst att ett bra rum finns på varje våningsplan.

Norge har varit föregångare när det gäller mobil röntgen och professor Frode Lerum är drivande i utvecklingen av denna vårdform. Även Stockholms läns landsting borde införa mobil röntgen. Sjukvårdstyrelsen Stockholms stad samt Ekerös upptagningsområde kunde vara ett lämpligt område att börja med.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

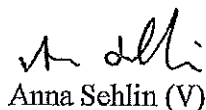
att införa rullande röntgen i samarbete med en eller flera kommuner.

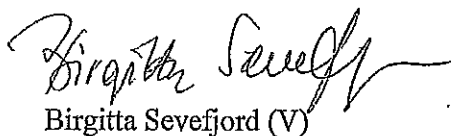
Hakon Jörnehed (V)

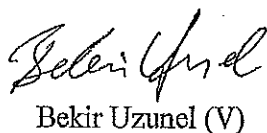
Gunilla Roxby Cromvall (V)

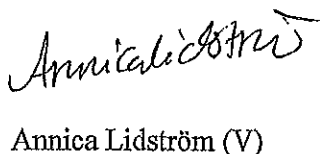
Anna Sehlin (V)

Birgitta Sevefjord (V)

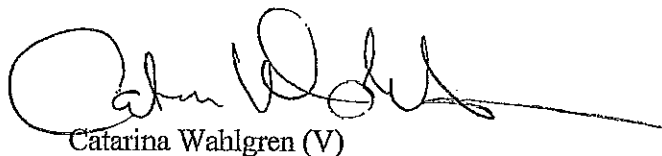
Bekir Uzunel (V)

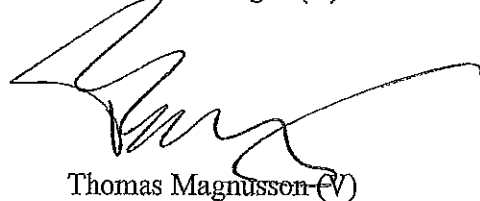
Annica Lidström (V)

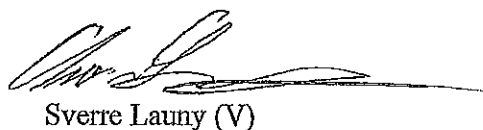
Pia Ortiz-Venegaz (V)

Catarina Wahlgren (V)

Thomas Magnusson (V)

Sverre Launy (V)